אוצר הנפש

ב"ה | גיליון 803
ערב שבת קדש
פרשת **פינחס** תשפ"ו

י-ם	19:13	20:31
ת"א	19:30	20:34
חיפה	19:25	20:35
ב"ש	19:30	20:31

עלון שבועי בענייני תורת הנפש ותיקון המדות משיעורי **הרב יצחק גינזבורג** שליט"א

אוצר הפרשה

עיבור נדב ואביהוא בפינחס

כתוב באריז"ל שנדב ואביהוא הם משרש קין, והוא מסביר שהם התעברו בפינחס בשעת מעשה, הקפיצו אותו למדרגת האצילות, ונתנו לו את הכח לעשות את המעשה שלו. התעברו בו שני הגדולים האלה, ששקולים כנגד משה ואהרן, ובמדה מסוימת אפילו יותר ממשה ואהרן, נדב ואביהוא, רק שהיה להם רצוא בלי שוב, אש זרה "אשר לא צוה אתם". הם הביאו אש זרה, שהיא "רצוא" בעצם, רצוא אל אור ה' שהוא **"נעימות, עריבות, ידידות, מתיקות" (ראשי תבות נעים, "מה נעים"), כמו שכותב האור החיים הקדוש. אבל אחר כך הם חזרו וחוזרים בכל דור, ועיקר החזרה שלהם הוא בפינחס.**

(כ"ב תמוז פ"א)

אוצר הסיפור

ה'אור החיים' הקדוש | משיח ושמו "חיים"

ט"ו בתמוז הוא יום ההילולא של רבי חיים בן עטר, שנודע על שם פירושו על התורה כ'אור החיים' הקדוש.

בעל אור החיים הקדוש היה דמות משיחית.

פעם הביא מדפיס אחד, ושמו אשר, את החומשים שהדפיס עם פירוש "אור החיים" לרב הצדיק רבי פנחס מקוריץ. כשפתח הצדיק את החומש, נזדמנה לו פרשת ראה בפסוק (טו. ז) "כי יהי' בך אביון מאחד אחיך" שפירש שם רבינו ז"ל כרומז על אחד המיוחד שבאומה, "משיח ה' שמו חיים". ובאותו חומש ראה ר' פנחס שנשמטו המילים "שמו חיים", ותיכף שאלו: למה השמטת מלים אלו? והשיבו הלה: מפני שהוא כיון על עצמו! מיד פתח הצדיק את החומש שלו בפרשת נשא, וראה בפירוש רש"י שכתב, ואמרה האשה אמן אמן, אמן אם מאיש זה, אמן אם מאיש אחר. והראה לו שנפלה שגיאה בדפוסו, ובמקום "אחר" נדפס "אשר"... אמר לו ר' פנחס "הרי לך החותמת שלך"... ופני האיש חפו.

> אמר לו ר' פנחס "הרי לך החותמת שלך"... ופני האיש חפו

האור החיים הוא ניצוץ מאד גדול של משיח. הוא אפילו כותב בפירושו לתורה שמשיח "חיים שמו", רמז ברור על עצמו. יש כמה וכמה ניצוצות גדולים של מלך המשיח ממנו והבעל שם טוב והלאה – כבל שמתקרבים על הגאולה אורו של משיח מאיר ביותר. עדיין לא זכינו ממש להתגלות של מלך המשיח, אבל אנחנו מאמינים ומצפים, וטועמים את הטוב-טעם של "הנה הנה זה משיח בא" ו"כבר בא", הכל נמצא, רק צריך לפקוח עינים ולראות.

(מתוך נפלאות פר' בלק פה)

אוצר הרמז

משיח בן דוד – חס

מהו 'חס' של פינחס? לחוס, לרחם, לעשות חסד. כתוב שהמלה **חסד היא חס-ד – חס דלית**, חס על מי שאין לו כלום ומעניק לו ביד רחבה. זהו כבר מוסר השכל בשבילנו, שבשביל לזכות למשיח בן דוד ולגלות את ניצוץ משיח בן דוד בתוך כל אחד מאתנו צריך לפתח מאד את מדת ה-חס, ה-חיים – להעניק חיים. מעניקים חיים על ידי נתינה, על ידי צדקה שעושים, בסוד "ושביה בצדקה".

(אור לט"ו תמוז פ"א)

אוצר הפתגם

אם הבעל שם טוב היה נפגש עם האור החיים הקדוש, כפי שרצה וניסה, המפגש היה מביא את הגאולה לעם ישראל.

(אור ל-י"ד מנחם-אב ע"ב)

יו"ל ע"י תלמידי הרב גינזבורג. להצטרפות לתפוצת שיעורי הרב:דוא"ל: itielgi@gmail.com וואטסאפ: 050-7951105

אוצר התבונה

הקנאה התאוה והכבוד

רַבִּי אֶלְעָזָר הַקפר אוֹמֵר, הַקִּנְאָה וְהַתַּאֲוָה וְהַכָּבוֹד מוֹצִיאִין אֶת הָאָדָם מִן הָעוֹלָם.

הקנאה התאוה והכבוד הם שרשי החטאים ושייכים לשלש העבירות החמורות (כדברי המפרשים): ה**קנאה** היא שרש ל**שפיכות דמים** (כמו קנאת קין בהבל, קנאה-כעס-רציחה), פגם בין אדם לחברו; ה**תאוה** היא השרש ל**גילוי עריות** כמובן, פגם באדם עצמו; ה**כבוד** הוא השרש ל**עבודה זרה** (שלוקח את הכבוד מ"מלך הכבוד"), פגם בין אדם למקום.

גם בזה, התיקון הוא בהכנעה-הבדלה-המתקה: את הנטיה ל**שפיכות דמים יש להכניע לגמרי**, זהירות מופלגת שלא לפגוע כלל באף אחד (כמו המלבין פני חבירו ברבים שהוא כשופך דמים), וכן להתרחק בתכלית מהכעס. ב**יצר העריות צריך לנהוג הבדלה**, בין תאות איסור רעה ובין אהבת איש ואשתו, "מצא אשה מצא טוב", "תאות צדיקים אך טוב". את יצר **העבודה הזרה** (כבוד) כבר בטלו חכמים בתחילת ימי הבית השני, כלומר הפכו אותו לגמרי לעבודת ה' (וממילא אין יותר 'יצר' המושך לפנות מה' אחרי ע"ז), **המתקה**.

למדות קנאה תאוה וכבוד יש שרש עליון בקדושה אצל השם יתברך. קנאה – "כי ה' קנא שמו אל קנא הוא". תאוה – "נתאוה הקב"ה להיות לו יתברך דירה בתחתונים". כבוד – "הכל ברא לכבודו". והצדיקים הדומים לבוראם נוהגים גם במדות הללו בקדושה:

קנאה – "פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן [מזרע **יוסף** = **קנאה**]... בקנאו את קנאתי בתוכם" (ובזכות הקנאה הקדושה זכה לכהונה, כהן איש חסד הרוצה רק בטובת ישראל, היפך הקנאה הרעה).

תאוה – דוד המלך שהיתה לו תאוה לבנות את בית המקדש (**תאוה** = **בית**) ולקיים את תאות ה' לדירה בתחתונים.

> הקנאה התאוה והכבוד הם שרשי החטאים ושייכים לשלש העבירות החמורות

כבוד – שלמה המלך שישב על כסא ה', וזכה לכבוד של בנין הבית בפועל, הגשמת תאות ה' ותאות דוד אביו, כרמז: **תאוה כבוד** = **מקדש**. בחנוכת הבית אמר שלמה את המזמור העוסק בבירור הכבוד והמתקתו "שאו שערים ראשיכם... ויבא מלך הכבוד. מי זה מלך הכבוד".

רמז בשלישיה, **קנאה תאוה כבוד** = 600, **מישרים**, ביטוי של שלמות השייך למי שמתקן את שלש המדות. אם נוסיף עוד **קנאה** (בחינת הכנעה שאחרי ההמתקה כנ"ל) נקבל **חשמל חשמל** (סוד החשמל הוא היסוד של הכנעה הבדלה המתקה, חש-מל-מל).

כל המשנה, **רבי אלעזר הקפר אומר הקנאה והתאוה והכבוד מוציאין את האדם מן העולם** = 2678 = **אדם שת אנוש קינן מהללאל ירד חנוך מתושלח למך נח**, עשרת הדורות מאדם ועד נח (שהיו מכעיסין בקנאה תאוה וכבוד עד שהביא עליהם את מי המבול) = **הוי'** פעמים **אדם נח**!

בפרשת בראשית: חטא האשה נבע מתאוה, "וַתֵּרֶא הָאִשָּׁה כִּי טוֹב הָעֵץ לְמַאֲכָל וְכִי תַאֲוָה הוּא לָעֵינַיִם" (ה"תאוה" הראשונה בתורה). חטאו של האדם היה ש"הסתבל בהיכלי הקליפות" (כמבואר בחסידות) – זהו חטא של קנאה, קנא בקליפות שמא יש להם 'רכוש' כלשהו, מחוויות רוחניות עד תענוגים גשמיים (הסתכלות מתוך סקרנות הנובעת מקנאה סמויה). שרש חטאו של קין היה שוב קנאה, קנאתו בהבל, **קין** לשון **קנ**אה. אך עוד לפני בן פגם הבל אחיו בחטא הכבוד, כאשר קרבנו התקבל והוא התכבד בקלונו של קין. הכבוד של הבל גרם לקנאה של קין.

נמצא שהסדר הוא קנאה-תאוה-כבוד-קנאה – אדם חוה הבל קין. אחרי הסדר של הכנעה-הבדלה-המתקה מגיעים להכנעה בדרגה גבוהה יותר.

(מתוך 'שעשועים יום יום' לפרשת שלח פג)

אוצר קצר

קנאת פינחס ואליהו

כתוב ש"פינחס זה אליהו", שיבוא במהרה ויבשר לנו את הגאולה האמתית והשלמה על ידי משיח צדקנו.

פינחס היה קנאי לברית, לקדושת הברית, שהיא כמובן גם הקשר בין האיש והאשה. מה האסמכתא ש"פינחס זה אליהו"? הקנאה. גם אליהו אומר "קַנֵּא קִנֵּאתִי לַהוי' אֱלֹהֵי צְבָאוֹת כִּי עָזְבוּ בְרִיתְךָ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל". פינחס הוא "קנאי בן קנאי" ואליהו, במדה מסוימת, עוד יותר קנאי. כמה שה' אוהב את שניהם, ונותן לפינחס בשכר המעשה שלו "ברית כהנת עולם", בסופו של דבר הוא גם מבקר את הקנאה הזו.

שואלים למה ה' היה צריך להרחיק את אליהו הנביא, שילך ארבעים יום עד שיגיע להר חורב, הר סיני. כתוב בחז"ל שיש באליהו הנביא גם משהו שה'לא אוהב – יותר מדי קנאות, שהוא רק מלמד קטגוריה על עם ישראל. חז"ל אומרים בפירוש שבגלל שהוא מלמד קטגוריה על עם ישראל, שאומר על עם ישראל ש"עזבו בריתך", שלא שומרים את הברית, הקב"ה צריך להוכיח לו ששומרים את הברית, לכן בעל כורחו הוא צריך להגיע לכל ברית מילה לראות ששומרים את הברית. מה שאליהו בא לכל ברית, ומעמידים לו כסא, כסא של אליהו, זה לכאורה עונש בשבילו. אבל היות שהוא צדיק אמתי ודאי הוא מקבל זאת בשמחה, בהבנה מלאה, וגם מודה שהייתי מדי קנאי. הוא מעיד שישראל שומרים את הברית, ובזכות זה הוא מבשר את הגאולה. כאשר אחד שלימד קטגוריה מודה בפה מלא 'לא צדקתי, היהודים שומרים את הברית' – זו גופא בשורת הגאולה.

(מוצאי י"ח תמוז פ"ה)

אוצר הפתגם

לכל אדם הגורל שלו, ואשתו המיוחדת היא גורלו משמים, היא ולא אחרת. "בחיק יוטל את הגורל" רומז ל"אשת חיקך". אל תחרוג ו'תפזול' למקום אחר, אלא התרכז בגורלך הטוב.

(מתוך 'עמודיה שבעה')

קהתוה עיצוב: דעה & אביחיל | 054-6580146